

Ο Παλμός των Μηλιωταών

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΤΟΣ Ε' - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 51, ΜΑΪΟΣ 1988, Τ. Δ) νση: 455 00 Μηλιωτάδες Ιωαννίνων
ΤΗΛ. (0656) 31244, 31376, (0651) 20217, 36909

ΣΥΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ

Ο Σχολικός Σύμβουλος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Ιωαννίνων της 4ης Περιφέρειας κάλεσε σε κοινή συνάντηση για τις 29 Μαΐου 1988 τους Προέδρους Κοινοτήτων τα Κοινοτικά Συμβούλια, ιερείς, εκπαιδευτικούς, προέδρους Πολιτιστικών Συλλόγων και Συνεταιριστικών οργανώσεων της περιοχής.

Η συνάντηση θα γίνει στις 11 π.μ. στο Δημοτικό Σχολείο Αγίων Πάντων και στις 6 μ.μ. στο Δημοτικό Σχολείο Μηλιωτάδων.

Το θέμα συζήτησης είναι η συγχώνευση των ολιγοθέσεων Δημοτικών Σχολείων της περιοχής σε δυο Σχολικά Κέντρα και η εφαρμογή των νέων προγραμμάτων.

Η Επιστολή - κάλεσμα του κ. Σχολικού Συμβούλου έχει ως εξής:

Κύριοι,
Γνωρίζετε πολύ καλά ότι, η παρεχόμενη εκπαίδευση στα ατροφικά μονοθέσια και διθέσια Δημοτικά Σχολεία της περιοχής, υπολείπεται ποσοτικά και ποιοτικά απ' αυτή των Σχολείων των αστικών περιοχών.

Το παιδί της υπαίθρου, μέσα στο μονοθέσιο Σχολείο δέχεται εβδομαδιαίως πέντε (5) διδακτικές ώρες, ενώ εκείνο των πολυθεσιών Δημοτικών Σχολείων είκοσι πέντε (25). Είναι διαπιστω-

μένο ότι λίγα παιδιά της υπαίθρου αν και είναι ικανότατα, κατορθώνουν να σπουδάσουν στα Ανώτατα ή Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

Η πολιτεία θέλοντας να αποκεντρώσει το εκπαιδευτικό αγαθό, κατοχύρωσε νομοθετικά, με τους Νόμους 1304/7.12.1982 και 1566/30.9.1985 τη συγχώνευση των ολιγοθέσεων Δημοτικών Σχολείων και τη δημιουργία Σχολικών Κέντρων.

Με τη Γ1/636/5.10.87 Υπουργική Απόφαση, άρχισαν να λειτουργούν σ' όλη τη χώρα 124 Δημοτικά Σχολεία Δοκιμαστικής Εφαρμογής Νέων Προγραμμάτων (Σ.Δ.Ε.Ν.Π.), με ειδικότητες εκπαιδευτικών (καθηγητών ή ειδικευμένων δασκάλων για τους κλάδους Φυσικής Αγωγής, Μουσικής, Ξένης Γλώσσας και Καλλιτεχνικών μαθημάτων.

Είναι φυσικό και τα Σχολικά Κέντρα να τυχουν τέτοιας και καλύτερης ακόμη μεταχείρισης, με σκοπό και τα παιδιά να εκπαιδεύονται καλύτερα και οι νέοι δάσκαλοι να μη μαραζώνουν και κυριολεκτικά χάνουν τον ενθουσιασμό τους, τους οραματισμούς και τους ευγενείς στόχους τους.

Σύμφωνα με το παραπάνω σκεπτικό — λεπτομέ-

ρειες θα ανακοινωθούν στη συνάντησή μας — σας προσκαλώ σε συνάντηση - συζήτηση, για να βρούμε, συλλογικά, τρόπους συγχώνευσης των Σχολείων των Κοινοτήτων σας σε πολυθέσια, όπου κάθε τάξη θα έχει όχι μόνο το δασκαλό της, αλλά και το Γυμναστή, τον Μουσικό, τον καθηγητή Καλών Τεχνών και Ξένης Γλώσσας.

Στην περιφέρεια αρμοδιότητάς μας, δυο είναι οι περιοχές ομάδες Κοινοτήτων που μπορούν ν' αποχτήσουν τέτοια Σχολικά Κέντρα.

Για την πρώτη ομάδα, αυτή φαίνεται στον συνημμένο πίνακα αποδεκτών αυτής της πρόσκλησης, προτείνουμε να πραγματοποιηθεί συνάντηση - συζήτηση στις 29 Μαΐου 1988 ημέρα Κυριακή (επειδή αυτή τη μέρα νομίζουμε ότι σεις οι πρόεδροι ευκαιρείτε) και ώρα 11 π.μ. στην αίθουσα του Δημοτικού Σχολείου Αγίων Πάντων.

Για τη δεύτερη ομάδα θα πραγματοποιηθεί συνάντηση — συζήτηση την ίδια μέρα (Κυριακή) και ώρα 6 μ.μ. στην αίθουσα του Δημοτικού Σχολείου Μηλιωτάδων.

Υπόψη ότι η επιλογή των χώρων συνάντησης δεν έχει καμιά σχέση με την έδρα του Σχολικού Κέν-

τρου, κάτι το οποίο θ' αποφασίσουμε από κοινού, που θα ιδρυθεί. Σας παρακαλώ θερμότατα ν' ανταποκριθείτε σ' αυτό το κάλεσμα, γιατί έχουμε όλοι ευθύνη και καθήκον να καταθέσουμε την εμπειρία και τη γνώμη μας σε θέματα εκπαίδευσης των παιδιών της περιοχής.

Οι συνάδελφοι δάσκαλοι, αλλά και καθένας απ' τους εκλεκτούς προσκεκλημένους, σε καμιά περίπτωση δεν υποχρεούνται να παρευτούν. Αν το κάνουν είναι προς τιμή τους. Εμείς δεν υποχρεώνουμε κανένα. Απλούστατα θα προσφέρουμε τις ταπεινές μας υπηρεσίες, απ' τη θέση του Σχολικού Συμβούλου, υπεύθυνου για το ποιοτικό και ποσοτικό ανέβασμα της εκπαίδευσης των παιδιών της υπαίθρου.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει:

α' Εισήγηση του Σχολικού Συμβούλου, για τη σημασία της ίδρυσης των Σχολικών Κέντρων.

β' Ενημέρωση για τα Νέα Προγράμματα στα Σχολεία, με την είσοδο και στο Δημοτικό Σχολείο των δασκάλων ειδικότητων και

γ' Στη συνέχεια θ' ακολουθήσει συζήτηση και ανταλ-

(Συνέχεια στη σελ. 3)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

ΑΘΗΝΑ: Η Ρίτα και ο Κώστας Μπέλλος απόκτησαν κορίτσι.

Να τους ζήσει!

ΔΩΡΕΕΣ

Ευθύμιος Β. Μπαζαλέκος 500 δρχ.

Νικόλαος Δ. Μπαζαλέκος 500 δρχ.

Δημήτριος Κ. Μπαζαλέκος 500 δρχ.

Γεώργιος Δ. Μπαζαλέκος 500 δρχ.

Δημήτ. Γ. Κίτσιος 400 δρχ

**Εισφορές για την
ανέγερση Ι. Ν. Αγίου
Αθανασίου
Μηλιωτάδων**

Ιωάννης Τσατσούλης
Μπαλτούμα 1000

Χρήστος Β. Λεοντάρης
Μπαλτούμα 5000

Κων/νος Σδράλης
Μπαλτούμα 500

Απόστολος Γκολογιάννης
Μπαλτούμα 1000

Αναστάσιος Τσιούλας
Μπαλτούμα 500

Ιωάννης Λεοντάρης
Μπαλτούμα 1000

Χρήστος Α. Μπακαδήμας
Μπαλτούμα 500

Γεώργιος Γεωργίου
Μπαλτούμα 1000

Δημήτριος Χρ. Τσατσούλης
Μπαλτούμα 500

Δημήτριος Αρ. Σιανάβας
Μπαλτούμα 2000

Απόστολος Σιαραμπής
Μπαλτούμα 1000

Γεώργιος Δεκόλης
Μπαλτούμα 1000

Παύλος Δεκόλης
Μπαλτούμα 10.000

Γεώργιος Τσούμπος
Μπαλτούμα 1000

Ευανθία Τσιαμπήρα
Μπαλτούμα 500

Κων/νος Σιαραμπής
Μπαλτούμα 1000

Κων/νος Χρήστος
Μπαλτούμα 1000

Μπαλτούμα 1000

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Το Κοινοτικό Συμβούλιο Δεματίου σε συνεδρίασή του που έγινε στις 17 Απριλίου, πήρε τις παρακάτω αποφάσεις:

1) Ενέκρινε τον απολογισμό του 1986.

2) Ψήφισε πίστωση 200.000 δρχ. για πληρωμή εργασιών καθαρισμού αγροτικών δρόμων της Κοινότητας από τον Χρήστο Παλαιόπανο, κάτοικο Χρυσοβίτσας, αντί 3.000 δρχ. ανά ώρα εργασίας με το φορτωτή του.

3) Ψήφισε πίστωση 300.000 δρχ. για την αποπεράτωση της πλατείας Μηλιωτάδων και 100.000 δρχ. για συντήρηση της πλατείας Δεματίου.

4) Συγκρότησε επιτροπή απარიθμησης των αιγοπροβάτων για το 1988, την οποία αποτελούν ο Αντιπρόεδρος Ιωάννης Σιούλας, ο Κοιν. Σύμβουλος Βασίλειος Κίτσιος και ο Γραμματέας της Κοινότητας.

5) Εγκρίνει τις εξής δαπάνες έτους 1988: α) 60.000 δρχ. για αποδοχές τακτικών υπαλλήλων της Κοινότητας, β)

20.000 δρχ. για πληρωμή εξαεριστήρα Κοιν. Γραφείου, γ) 50.000 δρχ. για γραφική ύλη, δ) 5000 για προμήθειαδημοτολογίων αρρένων ε) 20000 δρχ. καύσιμα κοιν. γραφείου και στ) 30.000 δρχ. για προμήθεια επιπλων κοιν. γραφείου.

6) Εγκρίνει τις παρακάτω πιστώσεις προϋπολογισμού 1988: α) 400.000 δρχ. για έξοδα παραστάσεως προέδρου, β) 40.000 δρχ. για έξοδα κινήσεως προέδρου, γ) 69740 δρχ. για πληρωμή κοινοτικών εισπρακτόρων, δ) 80.000 δρχ. για αμοιβή ληξιάρχου, ε) 50.000 για αμοιβή νομικών της Κοινότητας, στ) 309.472 δρχ. για εισφορά υπέρ των ταμείων ΤΑΔΚΥ και ΚΣΚΥ, ζ) 19390 δρχ για μισθοδοσία ταμειακών βοηθών και η) 10.000 δρχ. για τηλεφωνικά τέλη

7) Ψηφίζει δαπάνη 116.900 δρχ. για συντήρηση των υδραγωγείων Δεματίου και Μηλιωτάδων.

8) Ψηφίζει πίστωση 273.000 δρχ. για δαπάνες συντήρησης του αρδευτικού Ξηροκάμπου Μηλιωτάδων και 300.000 δρχ. για ανακατασκευή τμημάτων του ίδιου έργου.

9) Εγκρίνει πίστωση 33.000 δρχ. για πληρωμή του ηλεκτρικού ρεύματος οδών και πλατειών της Κοινότητας και 10.000 δρχ. για προμήθεια λαμπτήρων εξωτερικού φωτισμού.

10) Ψηφίζει τις παρακάτω δαπάνες που αφορούν τους δρόμους: α) 300.000 δρχ. για συντήρηση του δρόμου Μηλιωτάδων — Δεματίου.

β) 300.000 δρχ. για συντήρηση του δρόμου Ριζοζίνα — Σελιό — 29 χλμ., γ) 300.000 δρχ. για τη συντήρηση όλων των υπολοίπων αμαξωτών δρόμων της Κοινότητας.

δ) 200.000 δρχ. για συντήρηση των αγροτικών δρόμων.

ε) 200.000 δρχ. για διάνομιξη δρόμου προς Ξηταίους. στ) 200.000 δρχ. για περιπτώσεις εκχιονισμού των δρόμων ή καθαρισμού από κατολισθήσεις κλπ.

11) Εγκρίνει τον απολογισμό των Σχολικών Επιτροπών των Δημοτικών Σχολείων Μηλιωτάδων και Βοτανσαίων ετών 1986 και 1987.

12) Εγκρίνει το πρωτόκολλο προσωρινής και οριστικής παραλαβής του έργου υδρευσης Δεματίου δαπάνης 2.054.342 δρχ. και

13) Εγκρίνει τον πίνακα δηλωθέντων ζώων που εισήχθησαν για βοσκή στις κοινοτικές εκτάσεις το 1988.

ΔΟΛΩΜΑΤΑ ΓΙΑ ΕΠΙΒΛΑΒΗ ΘΗΡΑΜΑΤΑ

Από το Δασαρχείο και τον Κυνηγετικό Σύλλογο Ιωαννίνων και μετά από αίτηση της Κοινότητας Δε-

«Ο ΠΑΛΜΟΣ ΤΩΝ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ»

Μηνιαία Έκδοση του Πολιτιστικού Συλλόγου Μηλιωτάδων Ζαγορίου.

Υπεύθυνος έκδοσης:

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

1. Βασίλης Κ. Σπύρου
2. Δημήτριος Ι. Τσικουράς
3. Ηλίας Δ. Κίτσιος
4. Δημήτριος Β. Οικονόμου
5. Νικόλ. Δ. Μπαζαλέκος

υπεύθυνος Τυπογραφείου
ΚΑΜΗΝΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού δρχ. 1000
Εξωτερικού δολλ. 20
Μάρκα 30

Τα ευγυπόγραφα άρθρα δεν ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΚΑΤ' ΑΝΑΓΚΗ και τις απόψεις της Εφημερίδας ή του Συλλόγου.

Σύνταξη - Επιμέλεια ύλης:
ΒΑΣΙΛΗΣ Κ. ΣΠΥΡΟΥ

ΣΤΕΙΛΑΤΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ
ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ
«ΤΟΝ ΠΑΛΜΟ ΤΩΝ
ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ»
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ
ΣΥΓΧΩΡΙΑΝΩΝ

ΓΡΑΨΤΕ ΝΕΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Ύστερα από τις αρχαιρείς της 25ης Απριλίου '88 το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Κ.Ε.Ζ. συγκροτήθηκε ως εξής: 1) Βασίλειος Τζιόβας, πρόεδρος, 2) Μανώλης Καπελλίδης, Αντιπρόεδρος, 3) Γεώργιος Γέλης, Γ. Γραμματέας, 4) Αθανάσιος Σακελλαρίδης, ταμίας, 5) Δημήτριος Κουνάβος, μέλος, 6) Οδυσσεύς Τολόγλου, μέλος και 7) Φίλιππος Μακρυγιάννης, μέλος.

Για την Ελεγκτική Επιτροπή εκλέχτηκαν οι: Διαμαντής Ζαγορίσιος, Κίμων Κυριαζής και Ιωάννης Τσεκούρας.

ματίου, τοποθετήθηκαν στις 10 Μαΐου δολώματα κυανιούχου καλίου για την καταπολέμηση των επιβλαβών θηραμάτων, σε ολόκληρη την Κοινότητά μας.

Επιστολές

ΤΑ ΣΙΤΣΑΙΝΑ

Στην αρχή — αρχή θέλω να ευχαριστήσω τον ΧΡΟΝΗ ΔΡΟΥΓΙΑ από την ωραία Βοβούσα, για τα πολύ καλά λόγια που έγραψε στο φύλλο 50 του Απριλή 1988 σ' αυτή εδώ την εφημερίδα του αξιέπαινου συλλόγου Μηλιωτάδων, για το χωριό μου Πέτρα Ζαγορίου.

Θα μου επιτρέψει όμως ο εξαιρετος λαογράφος του Ζαγορίου και της ευρύτερης περιοχής — γιατί έτυχε να διαβάσω πολλές λαογραφικές του σημειώσεις κατά καιρούς — να κάνω μερικές παρατηρήσεις στα όσα πληροφρήθηκε, τις λίγες ώρες που επισκέφθηκε και έμεινε στο όμορφο πράγματι χωριό μου την Πέτρα Ζαγορίου, χωρίς να έχω πρόθεση αντιδικίας με κανέναν, απλά θέλω να σχολιάσω μερικά πράγματα και ίσως να δώσω μερικά στοιχεία για μια πιο κατατοπιστική άποψη του χωριού μου.

Πρώτα - πρώτα υπάρχει και άλλος δρόμος που ενώνει το χωριό μου με την αρτηρία Γιάννενα — Μέτσοβο στο 40ον χιλιόμετρο πιο βατός γιατί δεν έχει ανηφόρες και είναι μόνο 6 χιλιόμετρα χωματόδρομος σε απόσταση. Ακολουθώντας αυτόν το δρόμο διασχίζει και τους δυο μεγάλους συνοικισμούς του χωριού μου, ένας απ' αυτούς τα ΣΙΤΣΑΙΝΑ.

Τα Σίτσαίνα είναι ένας μεγάλος συνοικισμός της Πέτρας και όχι ένας «μαχαλάς». Από τους 1200 εγγεγραμμένους οι 618 είναι από τα Σίτσαίνα, από τους γραμμένους οι 618 είναι από τα Σίτσαίνα, από τους 520 μόνιμους οι 268 είναι μόνιμοι κάτοικοι Σιτσίλων. Τα παιδιά του δημοτικού σχολείου είναι αντίστροφα Σιτσίλων και 10 στο άλλο

δημοτικό του άλλου συνοικισμού. Τα γιδοπρόβατα από τις 3000 τα 1800 είναι των Σιτσίλων. Υπάρχει στα Σίτσαίνα η ενορία της Αγίας Παρασκευής με παπά σε οργανική θέση. Υπάρχει αδελφότητα των στην Αθήνα Σιτσαϊνωτών από το 1979 και κάνει ότι μπορεί για το συνοικισμό της. Μέσα στους φτείνουζ της στόχους είναι η εκτύπωση της ιστορίας του χωριού μας. Συγκεντρώνουμε και συγκεντρώσαμε αρκετές από τις παραδόσεις. Πράγματι η σημερινή ονομασία του χωριού μας όπως οι παραδόσεις λένε — είναι αυτή που ανέφερε ο αγαπητός συγχωριανός μου Π. Λεονταρίδης και πράγματι η παράδοση θέλει για πρώτους κάτοικους του χωριού μας Σελούς κι ακόμα να προσθέσω ότι η σημερινή λοφοσειρά που χωρίζει τους δυο συνοικισμούς του χωριού μας πολύ παλαιότερα δεν υπήρχε, ήταν ένα μικρό οροπέδιο όλη η γύρω περιοχή. Με την πάροδο όμως των χρόνων διάφορα γεωφυσικά φαινόμενα επεδράσαν και έγινε η σημερινή μορφή του εδάφους.

Πήρα λοιπόν αφορμή από το σχόλιο του εξαίρετου συμπατριώτη μας Χρόνη Δρούγια να προσβάλλω — γιατί πάντα αγνοείται πολλές φορές ηηλεμένα και σκόπιμα — το συνοικισμό Σίτσαίνα Πέτρας που είναι το μισό από το όμορφο χωριό μας και που κάποτε όπως λένε οι παραδόσεις στη θέση αυτή ήταν ένα μεγαλόχωρο της περιοχής. Αυτά όμως θα τα αφήσω να τα διαβάσει κανείς στο βιβλίο της αδελφότητας Σιτσαϊνωτών «Ιστορία του χωριού μας» όπου θα αναφέ-

του Βαίου Ζώη
ρονται πέρα από την ιστορική πορεία του χωριού μας και ήθη, έθιμα, χοροί, τραγούδια, γλέντια, πανηγύρια, γλώσσα, στολές, ασχολίες κι ακόμα — ακόμα η προσφορά του χωριού μας στους αγώνες του έθνους.

Ευχαριστώ την εφημερίδα για τη φιλοξενία της και για μια ακόμα φορά ευχαριστώ τον φιλόπονο και δραστήριο για το χωριό του και γενικότερα για την ευρύτερη περιοχή λαογράφου — ιστορικού Χρόνη Δρούγια για τα καλά του λόγια.

Αθήνα, 11.5.1988
Με κάθε εκτίμηση
Βαίος Ζώης

ΕΚΛΟΓΙΚΑ

Ο χωριανός μας Ελευθέριος Ντάφης εξελέγη μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου επαναπατριζομένων Ηπειρωτών Αμερικής, Αυστραλίας, Αφρικής, Καναδά (ΣΕΗΑΑ ΑΚ).

Το Δ.Σ. καλεί όλους τους επαναπατριζομένους ηπειρώτες των προαναφερθέντων χωρών να πλαισιώσουν το σύλλογο.

ΠΡΟΤΥΠΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

- Διαμερίσματα με ατομικό γκαράζ και κήπο.
- Καταστήματα
- Μονοκατοικίες
- Παραθαλάσσιες μονοκατοικίες στην

ΠΡΕΣΒΕΙΑ
ΠΑΝΑΓ. ΤΣΙΟΥΡΗΣ ΓΡΗΓ. ΒΕΛΛΙΟΣ
ΠΟΛΙΤ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑΣ
Καπλάνη 4 - 6 ΙΩΑΝΝΙΝΑ Τηλ. 32989

ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ
ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΩΝ

(Συν. από τη σελ. 1)
λαγή απόψεων. Θα καταγραφούν οι προτάσεις μας οι οποίες θα προωθηθούν στις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠ.Ε.Π.Θ. Τελειώνοντας, θα θέλαμε να υπομνήσουμε ότι στη συνάντηση μπορούν να παρευρεθούν και όσοι γονείς επιθυμούν.

Είμαι βέβαιος ότι θ' ανταποκριθείτε στο κάλεσμα αυτό, γιατί αποτελεί χρέος και καθήκον όλων μας προς τη νέα γενιά της υπαίθρου.

Με εκτίμηση
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΕΚΡΗΣ
ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
4ης ΠΕΡΙΦ. Ν. Ιωαννίνων

ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΑΓΙΟΥ ΚΩΝ-
ΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Στις 21 Μαΐου Εορτή των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στο ομώνυμο ξεκλήσι της Κοινότητας Δεματίου ετελέσθη η θεία λειτουργία με τη συμμετοχή πολλών χωριανών.

Το όμορφο όμως εξοχικό πανηγύρι που ακολουθούσε τη θεία λειτουργία, δυστυχώς δεν έγινε. Δεν ψάχουμε εδώ τους λόγους της μη πραγματοποίησής του, αλλά θέλουμε να τονίσουμε ότι οι όμορφες παραδόσεις και έθιμα του τόπου μας είναι κρίμα να λησμονούνται. Ελπίζουμε από χρονιά το πανηγύρι στον Άγιο Κωνίνο να ξαναγίνει.

ΤΟ ΠΑΙΔΟΜΑΖΩΜΑ ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ ΣΤΑ ΧΩΡΙΑ ΔΕΜΑΤΙ ΚΑΙ ΛΙΑΠΗ (ΙΤΕΑ)

του Βασιλή Κ. Σπύρου

Την περίοδο της Τουρκοκρατίας οι υπόδουλοι Έλληνες υπέστησαν πολλά δεινά από τους δυνάστες τους. Το φοβερότερο από τα δεινοπαθήματα ήταν το παιδομάζωμα το οποίο διήρκεσε ως το 1665, οπότε και καταργήθηκε.

Το παιδομάζωμα ήταν η αρπαγή και στρατολόγηση των μικρών ελληνόπουλων, τα οποία οι Τούρκοι αφού εκπαίδευαν και εξισλάμιζαν τα έστρεφαν εναντίον των ομοεθνών τους. Αποτελούσαν τα τάγματα των Γενιτσαριών, τα οποία διακρίνονταν για την αγριότητά τους.

Τα χωριά μας υπέφεραν πάρα πολύ από το παιδομάζωμα και εξαιτίας του πολλοί βγήκαν στα βουνά, οι ονομαστοί κλέφτες και πολλές φορές ολόκληρα χωριά εγκατέλειπαν τις εστίες τους και πήγαιναν σε άλλα μέρη.

Τα χωριά Δεμάτι και Λιάπη (Ιτέα) υπέφεραν πολύ από το παιδομάζωμα κι αυτό φαίνεται από ένα έθιμο που υπήρχε παλιά και διατηρούνταν από τα δυο αυτά χωριά και αναφέρεται στο φοβερό αυτό δεινοπαθήμα των σκλαβωμένου ελληνισμού. Τις πληροφορίες για το έθιμο αυτό αναφέρει ο κορυφαίος Ζαγορίσιος ιστορικός Ι. Λαμπρίδης στο βιβλίο του «**Ηπειρωτικά μελετήματα — Μαλακασιακά, Μέρος Α΄**», που τυπώθηκε στην Αθήνα το 1888.

Αναφέρει λοιπόν ο Ι. Λαμπρίδης ότι μετά τον εσπερινό της Κυριακής του Πάσχα οι κάτοικοι των χωριών Δεμάτι και Λιάπη (Ιτέα) από κοινού συγκροτούσαν σε ένα ορισμένο δημόσιο μέρος μεγαλοπρεπή χορό και διασκεδάζαν μαζί μέχρι τη δύση του ήλιου. Τότε οι άντρες αποσύρονταν από το χορό και συνέχιζαν μόνο οι γυναίκες, οι οποίες χόρευαν τραγουδώντας τρεις φορές ένα τραγούδι που αναφέρονταν στο παιδομάζωμα και την αναγνώριση από τη μάνα, του γιού της που ήταν γενίτσαρος και ύστερα τελείωνε ο χορός. Το τραγούδι αυτό τραγουδιόταν και χορεύονταν από γυναίκες και σε χωριά της περιοχής Κατσανοχωριών. Το δημοτικό αυτό τραγούδι ήταν το παρακάτω:

Ανάθεμά σε βασιλιά και μύρια ανάθεμά σε,
με το σεφέρι που 'καμες τώρα δώδεκα χρόνους,
'πο 'πιασες τα σκαλώματα κι έκλεισες τα δερβένια.
Στη Βέροια πίνουν τ' αλογα, στις Σέρρες καληγώνουν,
στα έρημα τα Γρεβενά περεύουν και κονεύουν,
πίνουν δένουν τους γέροντες, σκεντσέβουν τους παπάδες.

«Παπά κρασί, παπά ψωμί, παπά τα'ίν του Μάρκου,
παπά και παιδομάζωμα, μικρά γενιτσαρουδία,
παπά και κόρην έμορφη να μείν' αφέντης βράδυ».
«Εμείς παιδιά δεν έχουμε μικρά γενιτσαρουδία,
μόνον της χήρας ο υιός, που 'ναι για γενιτσαρής».
Και βγαίν' η χήρα ξέπλεη και μαγουλοτραβιέται.
«Δίκιος είσαι αφέντη μου και δίκια να με κρίνεις.
Στο πρώτο παιδομάζωμα πήραν τον αδελφό μου,
ύστερα και τον άντρα μου, τώρα και τον υιό μου».
«Έμπα στ' ασκέρι, χήρα μου, έμπα και γνώρισέ τους».
«Τι να γνωρίσω η ορφανή τώρα δώδεκα χρόνους,

ήταν ψηλός κι ήταν λιγνός κι ήταν σαν τ'ν αφεντιά σου!».

Για το έθιμο αυτό δεν γνωρίζουμε περισσότερες λεπτομέρειες κι ούτε έχουμε ακούσει από χωριανούς να αναφέρονται σ' αυτό. Ίσως με την πάροδο του χρόνου να έχει ξεχαστεί.

Παρακαλούμε οποιονδήποτε γνωρίζει ή έχει ακούσει κάτι από τους κατοίκους των χωριών Δεματίου και Ιτέας να μας γράψει για να μας γίνει γνωστή η ιστορία και η παράδοση των χωριών μας κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας.

Άγνωστος είναι ο τόπος όπου γινόταν αυτή η συγκέντρωση και πότε σταμάτησε να γίνεται αυτό το όμορφο έθιμο. Ο Ι. Λαμπρίδης γράφει για το έθιμο πριν από μία εκατονταετία. Δε νομίζουμε ότι είναι πολύς ο χρόνος για να σβήσουν από τις μνήμες τα έθιμα και οι παραδόσεις του τόπου μας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ

Στις 20 Απριλίου έγιναν οι αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου και εκλεγτικής Επιτροπής στον Πολιτιστικό Σύνδεσμο Ζαγορίσιων.

Το νέο Δ.Σ. αποτελούν οι: 1) Ιωάννης Καλύβας, πρόεδρος (Φραγκάδες), 2) Κων. Βαρζώκας, Αντιπρόεδρος (Ανθρακίτι), 3) Άλκης Πασχάλης, Γ. Γραμματέας (Βρυσοχώρι), 4) Ευστάθιος Τσέφας, ταμίας (Νεγάδες), 5) Κωνσταντίνος Τσίμας, έφορος Δημοσίων Σχέσεων (Μονοδένδρι), 6) Βικτώρια Γελέκη, κοσμητώρ (Γρεβενήτι), 7) Δέσποινα Κουνάβου, υπεύθυνη χορευτικού (Βρυσοχώρι) 8) Γεώργιος Τόλης, μέλος (Δόλιανη) και 9) Ιωάννης Τσεκούρας, μέλος (Φραγκάδες).

Στην εκλεγτική επιτροπή εκλέχθηκαν οι: 1) Σιουσόπουλος Ιωάννης, (Κ. Περίνα), 2) Ηρακλής Θεοδώρου (Ελάτη), και 3) Άδων

νης Τσεκούρας (Φραγκάδες).

Εξ άλλου ο Σύνδεσμος διοργάνωσε εξαήμερη εκδρομή στην Κωνσταντινούπολη από 27 Μαΐου ως 1 Ιουνίου.

Ο Πολιτιστικός Σύνδεσμος Ζαγορίσιων τοποθέτησε δυο μεταλλικές πινακίδες με το χάρτη των χωριών του Ζαγορίου και το οδικό δίκτυό τους.

Η μία τοποθετήθηκε στη διακλάδωση Μπαλτούμας προς Αν. Ζαγόρι και η άλλη στις Καρυές Ασφάκας στη διακλάδωση προς Αυτ. και Κεντρικό Ζαγόρι.

ΓΛΕΝΤΙ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

Την Πρωτομαγιά στο μαγαζί του Σωτήρη Τσιόλη στους Μηλιωτάδες διοργανώθηκε γλέντι, με το μουσικό συγκρότημα Ναπολέοντα Ζούμπα.